

MATURITNÍ ZKOUŠKA 2026

Předmět: **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

STUDIJNÍ OBOR: Stavebnictví 36–47–M/01

ZAMĚŘENÍ: ŠVP – Pozemní stavitelství
ŠVP – Stavitelství a architektonická tvorba

Profilová zkouška z Českého jazyka a literatury je zkouška komplexní a skládá se ze dvou dílčích částí – písemné práce a ústní zkoušky.

A) Písemná práce

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je **250 slov** (horní hranice není stanovena). Písemná práce trvá **130 minut** včetně času na volbu zadání. Žák má možnost použít Pravidla českého pravopisu (tištěnou verzi). Pro písemnou práci je stanoveno pět zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky a žák si jedno zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování a popřípadě výchozí text. Součástí výchozího textu může být obrázek, tabulka, graf apod. Záznam písemné práce bude rukopisnou formou. Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas.

Hodnocení písemné práce

1A, 1B – vytvoření textu dle zadaných kritérií (vystižení tématu, funkčního stylu, slohového útvaru a postupu)

2A, 2B – funkční využití jazykových prostředků (využití znalostí jazykové normy a kodifikace – pravopis, morfologie, slovtvorba; využití jazykových prostředků adekvátních dané komunikační situaci; pestrost slovní zásoby)

3A, 3B – uplatnění zásady syntaktické a kompoziční výstavby textu (tj. zásada výstavby větných celků, vytvoření myšlenkově uceleného, strukturovaného a koherentního textu)

Závazně se hodnotí 0 body, pokud platí alespoň jedna z těchto charakteristik:

- písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1A: text se prokazatelně nevztahuje k zadanému tématu;
- písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1B: text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru, reaguje na jiné vymezení komunikační situace;
- písemná práce nesplňuje požadavky na stanovený minimální rozsah: text nesplňuje požadovaný rozsah slov (tj. 250 slov), a to ani v rámci stanovené tolerance (minus 50 slov).

V případě, kdy je písemná práce v dílčím kritériu 1A nebo v dílčím kritériu 1B hodnocena počtem 0 bodů, podle dalších kritérií se již nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven „0“.

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka (text prokazatelně převzatý z jiného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení).

Žák je hodnocen nedostatečně, pokud jeho bodový výsledek nedosahuje hranice úspěšnosti zkoušky – tj. 12 bodů.

Převod výsledků zkoušky vyjádřených body bude převeden na známku a je uveden v následující tabulce.

30 – 26 bodů	výborně
25 – 21 bodů	chvalitebně
20 – 16 bodů	dobře
15 – 12 bodů	dostatečně
11 – 0 bodů	nedostatečně
0 bodů za nesplnění kritérií 1A, 1B, či rozsah viz výše	nedostatečně

B) Ústní zkouška

Žák si ze školního seznamu literatury (zveřejněného na webových stránkách školy) vybírá vlastní seznam **20 literárních děl**. Podepsaný vlastní seznam děl odevzdá řediteli školy nejdéle **do 31. 3. 2026** (podzimní termín do 30. 6. 2026). Neodevzdá-li žák v uvedeném termínu vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky ze všech pracovních listů školního seznamu literárních děl. Kritéria platí i pro opravňovací zkoušku a náhradní zkoušku. Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím **pracovního listu**. Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu obsahujícího výňatek z uměleckého a neuměleckého textu a strukturu ústní zkoušky.

Příprava k ústní zkoušce trvá 20 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

Kritéria pro výběr literárních děl k ústní zkoušce

Žák si vybírá 20 literárních děl ze školního seznamu.	A. Světová a česká literatura do konce 18. století	Minimálně 2 literární díla
	B. Světová a česká literatura 19. století	Minimálně 3 literární díla
	C. Česká literatura 20. a 21. století	Minimálně 5 literárních děl
	D. Světová literatura 20. a 21. století	Minimálně 4 literární díla

Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie a drama.

Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Školní seznam sestavuje škola. Minimální celkový počet nabízených titulů je 60, horní hranice není stanovena.

Hodnocení ústní zkoušky

Žák je hodnocen v **7 oblastech** (viz **struktura ústní zkoušky**), může získat **maximálně 28 bodů**, které jsou převedeny na známky podle níže uvedené stupnice.

28 – 25 bodů	výborně
24 – 21 bodů	chvalitebně
20 – 17 bodů	dobře
16 – 13 bodů	dostatečně
12 – 0 bodů	nedostatečně
0 bodů za nesplnění vnitřní podmínky	nedostatečně

Vnitřní podmínka: Pokud součet bodů za literárněhistorický kontext a analýzu uměleckého textu nedosáhne minimálně 6 bodů, je žák za ÚZ celkově hodnocen 0 body.

Cizinci mohou požádat o úpravu podmínek konání maturitní zkoušky, která se řídí zákonem 561/2004 Sb. (školský zákon, § 20 odst. 6) ve znění pozdějších předpisů.

STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

kritérium	ověřované vědomosti a dovednosti	body/čas
Literárněhistorický kontext	<ul style="list-style-type: none"> • doba, umělecký směr /hnutí, skupina • kulturně historický kontext, další autoři • kontext autorovy tvorby 	max. 6 bodů cca 3 min
Analýza uměleckého textu	<ul style="list-style-type: none"> • literární druh a žánr • zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba 	max. 13 bodů cca 7 min
	<ul style="list-style-type: none"> • vypravěč / lyrický subjekt • postavy a jejich charakteristika • vyprávěcí způsoby, typy promluv • veršová výstavba 	
	<ul style="list-style-type: none"> • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku 	
Analýza neuměleckého textu	<ul style="list-style-type: none"> • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát) 	max. 7 bodů cca 5 min
	<ul style="list-style-type: none"> • dominantní funkční styl • dominantní slohový postup / slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku 	
Výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury		max. 2 body celá zkouška
Počet bodů za celou zkoušku		max. 28 bodů

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají podle závažnosti svého znevýhodnění právo na úpravu prostředí, navýšení časového limitu, obsahové a formální úpravy zadání zkoušek, odlišnosti v hodnocení, použití kompenzačních pomůcek, tlumočení a technickou nebo speciálně pedagogickou asistenci a přepis řešení zkoušek do záznamových archů v souladu s doporučením PPP.

Žákům s PUP je hranice úspěšnosti v obou dílčích částech zkoušky snížena o jeden bod.

ŠKOLNÍ SEZNAM LITERÁRNÍCH DĚL 2026

Světová a česká literatura do konce 18. století

1. Boccaccio Giovanni: Dekameron
2. Diderot Denis: Jeptiška
3. Euripides: Medeia
4. Goethe Johann Wolfgang: Utrpení mladého Werthera
5. Molière: Lakomec
6. Shakespeare William: Hamlet
7. Shakespeare William: Romeo a Julie
8. Shakespeare William: Sonety
9. Shakespeare William: Zkrocení zlé ženy
10. Sofokles: Antigona
11. Sofokles: Král Oidipus
12. Villon Francois: Malý testament

Světová a česká literatura 19. století

13. Baudelaire Charles: Květy zla
14. Bezruč Petr: Slezské písně
15. Brönteová Emily: Na Větrné hůrce
16. Čechov Anton Pavlovič: Višňový sad
17. Erben Karel Jaromír: Kytice
18. Flaubert Gustave: Paní Bovaryová
19. Gogol Nikolaj Vasiljevič: Revizor
20. Havlíček Borovský Karel: Satiry
21. Hugo Victor: Chrám Matky Boží v Paříži
22. Mácha Karel Hynek: Máj
23. Maupassant Guy de: Kulička
24. Mrštík Vilém a Alois: Maryša
25. Němcová Božena: Divá Bára
26. Neruda Jan: Povídky malostranské
27. Poe Edgar Allan: Havran
28. Poe Edgar Allan: Jáma a kyvadlo a jiné povídky
29. Puškin Alexandr Sergejevič: Evžen Oněgin
30. Puškin Alexandr Sergejevič: Piková dáma
31. Sova Antonín: Z mého kraje
32. Vrchlický Jaroslav: Noc na Karlštejně
33. Wilde Oscar: Obraz Doriana Graye
34. Wilde Oscar: Šťastný princ a jiné pohádky
35. Zola Émile: Tereza Raquinová

Světová literatura 20. a 21. století

36. Deník Anny Frankové
37. Fitzgerald Francis Scott: Velký Gatsby
38. Hemingway Ernest: Sbohem, armádo!
39. Hemingway Ernest: Stařec a moře
40. Christiane F.: My děti ze stanice ZOO

41. Kafka Franz: Proměna a jiné povídky
42. Kesey Ken: Vyhod' me ho z kola ven
43. Nabokov Vladimir: Lolita
44. Orwell George: Farma zvířat
45. Orwell George: 1984
46. Remarque Erich Maria: Na západní frontě klid
47. Rolland Romain: Petr a Lucie
48. Saint-Exupéry Antoine de: Malý princ
49. Sapkowski Andrzej: Zaklínač
50. Sartre Jean-Paul: Zeď
51. Shaw George Bernard: Pygmalion
52. Steinbeck John: O myších a lidech
53. Styron William: Sophiina volba
54. Tolkien Reuel Ronald John: Hobit
55. Zusak Markus: Zlodějka knih

Česká literatura 20. a 21. století

56. Bass Eduard: Klapzubova jedenáctka
57. Čapek Karel: Bílá nemoc
58. Čapek Karel: Povídky z jedné kapsy
59. Čapek Karel: R. U. R.
60. Dyk Viktor: Krysař
61. Fuks Ladislav: Pan Theodor Mundstock
62. Fuks Ladislav: Spalovač mrtvol
63. Gellner František: Po nás ať přijde potopa
64. Havel Václav: Audience
65. Hrabal Bohumil: Obsluhoval jsem anglického krále
66. Hrabal Bohumil: Ostře sledované vlaky
67. Hrabal Bohumil: Postřižiny
68. Jirotko Zdeněk: Saturnin
69. John Radek: Memento
70. Kundera Milan: Směšné lásky
71. Kundera Milan: Žert
72. Lustig Arnošt: Colette
73. Lustig Arnošt: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
74. Lustig Arnošt: Nemilovaná
75. Nezval Vítězslav: Edison
76. Nezval Vítězslav: Manon Lescaut
77. Otčenášek Jan: Romeo, Julie a tma
78. Pavel Ota: Smrt krásných srnců
79. Poláček Karel: Bylo nás pět
80. Seifert Jaroslav: Maminka
81. Svěrák Zdeněk: Povídky
82. Škvorecký Josef: Zbabělci
83. Vančura Vladislav: Rozmarné léto
84. Viewegh Michal: Báječná léta pod psa
85. Weil Jiří: Život s hvězdou
86. Wolker Jiří: Těžká hodina

Výběr z povídkových souborů a básnických sbírek

Baudelaire Charles: Květy zla (Zdechlina; Spleen; Rusovlasé žebračce; Litanie k Satanovi; Veselý umrlec; Kočka)

Bezruč Petr: Slezské písně (Kantor Halfar; 70 000; Maryčka Magdónova; Ostrava)

Boccaccio Giovanni: Dekameron (Úvod – Den první; Den první – Příběh čtvrtý; Den šestý – Příběh čtvrtý)

Čapek Karel: Povídky z jedné kapsy (Modrá chryzantéma; Rekord; Zločin na poště; Ukradený kaktus)

Erben Karel Jaromír: Kytice (Kytice; Poklad; Svatební košile; Polednice; Zlatý kolovrat; Vodník, Dceřina kletba)

Havlíček Borovský Karel: Satiry (Král Lávra; Tyrolské elegie)

Kafka Franz: Proměna a jiné povídky (Proměna, Ortel)

Kundera Milan: Směšné lásky (Eduard a Bůh; Falešný autostop)

Neruda Jan: Povídky malostranské (Přivedla žebráka na mizinu; Doktor Kazisvět; Hastrman)

Poe Edgar Allan: Jáma a kyvadlo a jiné povídky (Jáma a kyvadlo; Černý kocour; Eleonora; Masky červené smrti)

Pavel Ota: Smrt krásných srnců (Nejdražší ve střední Evropě; Ve službách Švédska; Kapři pro wehrmacht; Smrt krásných srnců)

Sapkowski Andrzej: Zaklínač (Zrnko pravdy; Menší zlo; Poslední přání)

Sova Antonín: Z mého kraje (Květnový sen; Před lety ještě ...; Rybníky; Meditace; Stesk honičích psů; Pole; Pouť v zimě; Žně; Potoky; V oddechu; V chalupě; Tábořské kraje)

Svěrák Zdeněk: Povídky (Za Přemkem Baštýřem, Fotograf, Horká neděle)

Wolker Jiří: Těžká hodina (Těžká hodina; Balada o nenarozeném dítěti; Tvář za sklem; Balada o očích topičových)

Školní seznam literárních děl 2026 a kritéria zkoušky byly schváleny ředitelkou školy a předmětovou komisí.

V Mělníku dne 29. 9. 2025

.....
Ing. Jitka Horáčková
ředitelka školy